

Ediziun romontscha 03-2026

EDITORIAL

Ord il schar dar nescha niev

Midada munta adina puspei marveglia.

Preziadas lecturas e preziai lecturs

Igl atun ha sia tut atgna moda e maniera da mussar a nus che midadas s'audan tier la veta. La feglia semida, croda giun plaun e fa plaz. La natira tegn buca a ferm. Ella lai liber – e scaffescha cun quei la premissa ch'ei sappi vegnir fatg pli tard puspei enzatgei niev.

Era la Casa s. Martin ha schau dar bia ils dus onns vargai. Igl usitau ei vegniu mess en damonda, beinenqual caussa midada, beinenqual caussa baghegiada si da niev. Buca adina ei quella via stada semplia. Midada munta era malsegirtad, mintgaton fricziun ed adina puspei la curascha da schar davos sesez caussas familiaras.

Sche jeu mon oz tras nossa casa, vesel jeu bia caussas ch'ei naschidas da niev. Structuras ein vegnidas sclaridas, responsabladas reordinadas, la tgira e siu svilup professiunal rinforzaus, la scolaziun baghegiada si, nova glieud ei vegnida tier nus ed ha surpriu responsablada. Era en bia caussas pintgas dil mintgadi ei la Casa s. Martin sesviluppada vinavon. Quei tut ei naschiu perquei che biars han purtau cun, patertgau cun, priu a mauns, teniu ora ed adina puspei entschiet da niev. Per quei sun jeu engrazieivla.

Ussa spetga era per mei il schar dar. La fin d'october dun jeu vinavon il tgamun dalla Casa s. Martin. Jeu fetsch quei cun bien sentiment ed el medem mument cun la savida ch'il svilup ei mai termina.

Jeu stoi buca saver co tut va vinavon. Jeu sefidel che auters prendan si, patratgan vinavon e lain nescher ordlunder puspei enzatgei agen e niev.

Curascha, aviartadad e fidonza

Jeu giavischel alla Casa s. Martin, a sias cussadentas e cussadents, als collaboraturs ed a tut ils carstgauns ch'ei colligiai cun nossa casa la curascha da mantener quei ch'ei secumprovau, l'aviartadad da schar tier caussas novas e la fidonza che midada porta adina ina schanza en sesez. Ed jeu ditgel da cor engraziel. Per la fidonza, per esser stai ensemen sin via e per tut quei che nus havein saviu muentar ensemen.

Anna Jäger
meinacasa, igl october 2026

INTERN

Duas dunnas – ina midada

Anna va, Heike vegn

La fin d'october surdat Anna Jäger la direcziun dalla Casa s. Martin a Heike Kausemann. In bien mument da metter ellas duas ensemen vid ina meisa. Tgei pren Anna cun ella? Sin tgei selegra Heike? Tgei lessen omisduas dar sin via alla Casa s. Martin? Nus havein dumandau suenter.

Anna, sche ti miras anavos sin tiu temps ella Casa s. Martin: Tgei vegn endamen a ti sco emprem?

Anna: Moviment. Cu jeu sun vegnida era bia en risviulta. Ils dus onns vargai ei vegniu creau, sclariu e baghegiu si da niev nundetg bia. Quei ei buc adina stau cumadeivel, mo igl ei stau in temps intensiv e prezios. Ed oravontut: Quei tut ei mo stau pusseivel perquei che bia glieud ei stada promtada ir cun e surpender responsablada.

Heike, ti eis gest da tschei maun: Tgei va tras il tgau a ti, sche ti patratgas vid ti' entschatta proximamein igl 1. da november?

Heike: Oravontut plascher e respect avon quella nova incarica. Jeu selegrel d'emprender d'enconuscher persunalmein la Casa s. Martin, las cussadentas ed ils cussadents e naturalmein ils collaboraturs. El medem mument sun jeu pertscharta che jeu surprendel ina gronda responsablada. Jeu less igl emprem prender peda

da tedlar, capir e prender la glieud leu nua ch'ella stat.

Heike, sin tgei selegras ti specialmein?

Heike: Sils carstgauns e sillas sentupadas el mintgadi. Jeu selegrel da sviluppar vinavon ensemen cul team la Casa s. Martin e da mantener quei ch'ei secumprovau, mo era da purtar novas ideas. E naturalmein sun jeu spanegiada d'emprender d'enconuscher la Casa e sia tut atgna atmosfera.

Anna, tgei vegns ti a schar encrescher?

Anna: Pils carstgauns. Bein clar. Bia sentupadas, discuors, risadas comunablas – e probabel era in tec il romontsch entuorn mei. E quella speciala Casa s. Martin ch'ei carschida fetg a cor a mi ils dus onns vargai. E buca d'emblidar ei la ferma cultura regionala.

Anna, tgei lesses ti surdar a Heike – auter che clavs, plaids-clav ed in calender da termins ualti pleins?

Anna: Confidanza. Buca mia – mobein la fidanza che fetg bia glieud engaschada lavura cheu, che vul muentar enzatgei. E forsa era la curascha da buca far vinavon tut aschia mo perquei che nus havein fatg quei tochen uss aschia. Heike duei ir sia atgna via e metter ses agens accents.

Heike, dat ei enzatgei che ti vul exnum saver dall'Anna avon ch'ella mondi?

Heike: Jeu savess bugen dad Anna tgei ch'ella resenta sco specialmein impurtont per la Casa s. Martin suenter quels dus onns intensivs. Tgei duess jeu exnum salvar – e nua vesa ella forsa aunc temas nua ch'ei vala la peina da mirar pli exact? Lur vesta da dadens e lur experientschas ein per mei fetg custeivlas.

A vus omisduas: Tgei fa ora per vus ina buna direcziun?

Anna: Evidenza, obligaziun e confidar enzatgei als carstgauns. Menar munta per mei era prender decisiuns – gest lu, sch'ellas ein buca semplas. Ed el medem mument adina puspei tedlar ed esser promts da metter en damonda l'atgna vesta.

Heike: Per mei munta bien tgamun, dar orientaziun e segirtad ed el medem mument mussar confidanza. Jeu less prender serius ils carstgauns, tedlar tier ed adossar ad els responsabladad. A mi eis ei impurtont da comunicar aviartamein e claramein e da restar plidentabels era en situaziuns difficilas. Ed jeu creiel che bien menar vul adina era dir emprender ensemen cul team e sesviluppar vinavon sez.

Heike, tgei duein las cussadentas ed ils cussadents ed ils collaboraturs dir da tei suenter tias empremas jamnas?

Heike: Jeu giavischass ch'els ditgien: Ella pren peda, ella teidla ed ella ei cheu per nus. E forsa era ch'ella meini cun cor e clarezia e ch'ins sappi tschintschar cun ella aviartamein. Jeu less sco prem baghegiar si confidanza e mussar ch'ils carstgauns e la Casa s. Martin ein veramein impurtonts a mi.

Anna, e tgei udesses ti bugen, sch'enzatgi tschintschass en in onn da tiu temps en Casa s. Martin?

Anna: Forsa fetg sempel: igl ei iu empau vinavon. Buca: Anna ha fatg quei ni tschei. Mobein che nus havein comunablaimein mess en moviment caussas e scaffiu ina buna basa pils proxims pass.

Ussa vegn ei persunal. Tschun cuortas damondas ad omisduas meinacasa:

Cuolms ni lag?

Anna: Lag

Heike: Cuolms e lags 😊

Planisar ni decider spontanamein?

Anna: Planisar – e lu tuttavia decider spontanamein.

Heike: Planisar – mo restar flexibels, sche la veta ha in auter plan.

Caffè ni te?

Anna: Espresso

Heike: Caffè – il pli bugen ner

Levamarvegl ni tschuetta dalla notg?

Anna: Levamarvegl

Heike: Levamarvegl

In plaid che descriva la Casa s. Martin per tei?

Anna: Sin via

Heike: Partenza

E per finir: Mintgamai ina construcziun a l'autra?

Anna a Heike: Jeu giavischel a ti che ti emprendies d'enconuscher la Casa s. Martin cun marveglias, anflies tia atgna via e hages leutier tut bia plascher dils carstgauns cheu.

Heike ad Anna: Engraziel, Anna, che ti surdas a mi la Casa s. Martin cun ton engaschi. Jeu giavischel a ti per tia via vinavon tut bien e biaras novas sentupadas plein tensiun. Jeu prendel bugen encunter tiu sacados cun las experientschas ed enconuschientschas – e vi purtar vinavon el cun mias atgnas experientschas ed ideas.

E lu mida la sutga...

Igl 1. da november 2026 surpren Heike Kause-mann la direcziun dalla Casa s. Martin. Anna Jäger pren cumiau la fin d'october da sia funcziun sco menadra d'instituziun ad interim.

L'ina va vinavon cun in sacados bein emplenius, l'autra arriva cun siu agen. **E la Casa s. Martin? Quella stat sin via.**

Giuvens talents da teater s'entaupan cun experientscha da veta

«Dapertut»

Il «Teater Giuven Grischun» ei staus sin viseta en Casa s. Martin. El rom da siu cuors da vacanzas da stad a Trun ha el rimnau inspiraziun pil festival da tribuna «Dapertut» cul tema viadi el temps.

Cun marveglias, discuors plein tensiun e regurdientschas persunalas ein naschidas sentupadas commuentontas denter las generaziuns, in mument special per nossas cussadentas e nos cussadents.

Excerpts dil brat e dils discuors ein vegni entretschai e dai en in toc da teater durant il festival cultural «Dapertut» a Trun.

Entgins da nos cussadents e nossas cussadentas han saviu esser sil plaz ed assister all'emprova principala. In cordial engraziament al «Teater Giuven Grischun», menadra dil cuors Angela Collenberg, a nossas cussadentas e cussadents e nossa menadra d'activaziun Crista Pelican per quei brat inspiront.

CULTIVAZIUN D'AROMAS

Sustener il beinstar a moda intenziunada

Tgeinin ei Vies fried preferiu?

Tgira d'aromas ei dapi biars onns in tema ella Casa s. Martin ed ha siu plaz en nies mintgadi da tgira. Ton pli selegrein nus che quater da nos collaboraturs han approfondau ed augmentau lur savida en in cuors. Cun quei san experientschas existentas vegnir svilupadas vinavon e novas enconuschientschas san vegnir integradas intenziunadamein ella tgira quotidiana.

La tgira cun aromas cumpletescha nossas pusseivladads da tgira a moda speciala. Ielis eterics vegnan duvrai sapientivamein e professionalmein. El center stat adina il carstgaun cun ses basegns individuals e sia qualitad da viver.

La tgira cun aromas sustegn ina tgira orientada allas resursas culla damonda: Tgei rinforza quei carstgaun? Tgei dat ad el segirtad? Tgei fa bein ad el? Odurs familiaras, rituals e tuccadas attentas san dar segirtad e plidentar resursas avon maun. Era ella tgira palliativa sa la tgira d'aroma prestar ina contribuziun preziosa. Ella creescha spazi per muments caritativs, individuals d'attracziun e sa sustener ruaus e detensiun.

Odurs mumentan. Ellas sveglian regurdientschas, scaffeschan familiaritad ed ein magari colligiadas stretgamein cull'atgna historia dalla veta. Per quei

entscheiva la tgira d'aromas per nus cun percepir attentamein: Tgei ha quei carstgaun bugen? Tgei fa bein ad el? Tgei schenghegia ad el in mument beinfagent? Autodeterminaziun ed in'applicaziun professiunala secapescha da sesez.

La tgira cun aromas ei cun quei bia dapli che «in'emperneivla odor». Ella ei in'ulteriura pusseivladad da percepir il carstgaun en sia individualitad e d'entupar el cun attenziun.

Nus havein grond plascher che nos quater collaboraturs han approfondau lur savida sin quei sector e portan ussa quella puspei en nossa casa ed els teams. Aschia resta savida existenta viva, sesviluppescha vinavon ed arriva leu nua ch'ella s'auda: tier nossas cussadentas e nos cussadents.

**Nus gratulein cordialmein a nossas
absolventas: Lisa Caduff, Anka Duhova,
Claudia Hendry e Claudia Venzin.**

Dil reminent: Mia odor preferida ei la rosa. Fetg sempel, per quei ch'jeu cumbineschel lur odor cun bellezza regurdientschas e sentiments familiars. Ch'el sustegn tut dasperas era detensiun e ruaus fa el specials per mei.

OCCURRENZA PUBBLICA

ENTRADA EN CASA DA TGIRA

Tgei sa in'entrada en casa caschunar?

Tgei munta l'entrada en ina casa da tgira effectivamein? Eis ella ina crisa? Ina nova sfida? Ni eis ei l'entschatta d'ina nova part dalla veta? Sche la situaziun da viver semida, drova ei ina decisiun. Ei drova capientscha, perspectives e persunas ch'accumpognan.

Tier quei tema referescha Claudia Venzin, formaziun da tgira dalla Casa s. Martin, mardis, **ils 20 d'october 2026 allas 19.00 ella caffetaria** dalla Casa s. Martin.

Silsuenter suonda in pign apero, in star da cumpignia ed in brat cun la referenta persunalmein sco era las visitadras ed ils visitaders. Nus selegrein

sin biaras interessentas ed interessents ed ina sera enrihida.

A quella occurrenza ein tuts cordialmein beinvegni.

OCCURRENZA PUBBLICA

20 D'OCTOBER 2026 / 19.00

ENTRADA EN CASA DA TGIRA: SFIDA? CRISA?

Casa s. Martin, Via sogn Martin 17, 7166 Trun
081 929 32 00, www.casasmartin.ch

Claudia Venzin lavura sco sviluppatra da tgira ella Casa s. Martin e porta ina vasta savida ed ina experientscha da decennis sin biars secturs dalla tgira.

PERSPECTIVAS SIL TAGLIER

Alla meisa rodunda cul schef cuschinier

Cussadents e collaboraturs din tgei che gusta ad els.

Dapi il matg meina Arnold Capaul nossa cuschina. Tgi che vegn da niev en ina casa porta cun el sias experientschas, sias ideas e naturalmein era sia atgna perspectiva. El medem mument vala ei d'emprender d'enconuscher la Casa s. Martin ed oravontut la glied che viva e lavura cheu.

E nua savess ins entscheiver meglier cun quei che cun magliar? Pertgei magliar ei enzatgei fetg persunal. Quei che s'auda pils ins exnum sin in bien plan da menus astga per auters bugen vegnir avon empau pli darar. Magliar ei deletg e disa, sveglia regurdientschas, dat in toc patria. Magliar ei enzatgei sil qual ins astga selegrar mintga di.

Tedlar avon che midar

Arnold ha perquei vuliu saver: Co vegn nies da magliar atgnamein percepius? Tgei gusta? Tgei maunca? E tgei astgass forsa era inaga esser auter?

Ad ina meisa rodunda da cuschina ha el retratg directamein ils resuns da nos cussadents. El medem mument havein nus era dumandau nos collaboraturs davart lur experientschas cun la purschida da menus. Quels collaboraturs che maglian regularmein ein separticipai.

Arnold Capaul ei dapi il matg responsabels per la gastronomia e prepara cun siu team mintga di bunas ed equilibradas spisas.

Igl emprend messadi ei legreivels: ei gusta. 90% dils dumandai ein cuntents ni fetg cuntents cun nossa purschida da menus. Negin ha qualificau sesez sco plitost buca cuntents ni buca cuntents.

Era ils commentaris screts a maun plaidan in lungatg clar: «Tip top!», «Vegn cuschinaus fetg bein! Engraziell!», «Il gust ei mintgamai fetg buns» e schizun in «Cuschina super!» anflan ins sil questunari.

Dapli variaziun astga esser: stagiunal, regiunal, pli lev ed era inagada vegetarian. Maluns, capuns e biscuits da meila ein gest tuttina silla gliesta da giavischs sco, suppas, legums e fretgs. E tier la carn vala per enqualin: Ei astga era esser inaga pli pauc.

Duas perspectivas – surprendentamein datier ina da l'autra

Specialmein interessant per Arnold: Ils resuns dils cussadents alla meisa rodonda dalla cuschna e quels dils collaboraturs che maglian regularmein tier nus secuarclan en puncts essenzials. Quei ei in resun prezios per in schef da cuschna ch'ei pér dapi entgins meins tier nus ed ei aunc vid emprender d'enconuscher l'instituziun, ses carstgauns e sias disas culinaras. Il messadi ord omisduas perspectivas: Il da magliar gusta.

E la perspectiva dad Arnold?

Ella vegn a sesviluppar vinavon ils proxims meins. Tedlar s'auda tier. Empruvar ora era. Mantener il cumprovau medemamein. E forse vegn era inaga enzatgei sil taglier che fa surstar.

Differentas perspectivas secunterdin buc. Mintgaton dattan ellas ensemen pér igl entir maletg. Ed il pli bi eis ei aschia ni aschia, sch'ins sa far sez in meini. Survegniu gust?

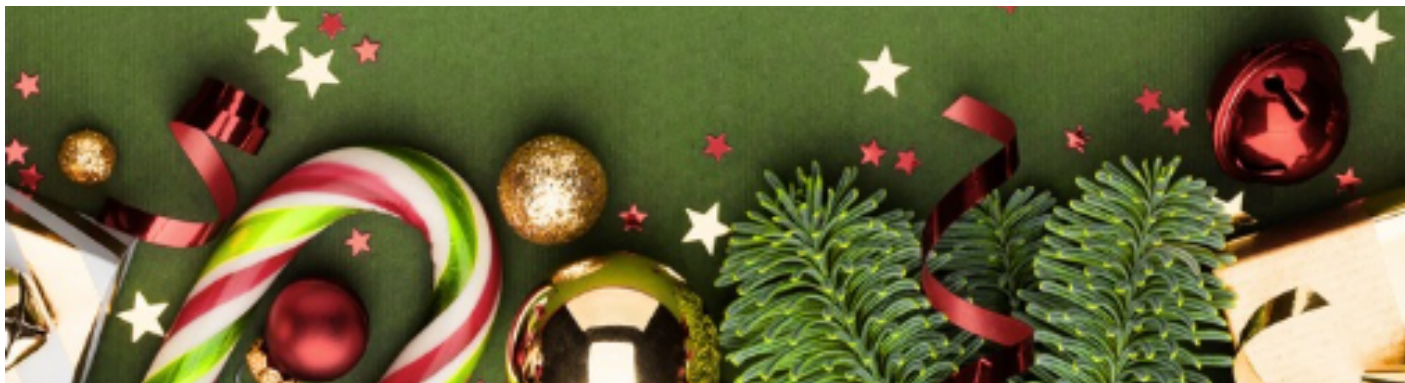
Lu vegni inaga a gentar! Nossa meisa da miezdi ei buca mo per nos cussadents e collaboraturs – era hosps externs ein cordialmein beinvegni.

Forsa dat ei gest capuns ni maluns. Forse in bien barsau, enzatgei lev ni ina supresa: ina sorpresa dultscha. Tgei che Arnold e siu team da cuschna porschan actualmein tradescha il plan da menus sin nossa pagina d'internet: www.casasmartin.ch/ro.

E tgisà: Forse scuvris era Vus Vossa nova tratga preferida tier nus.

Nus selegrein sin Vus – bien appetit!

FIERA D'ADVENT

Fatg a maun? Regional? Special?

**Fatg a maun?
Regional? Special?
Vuls Ti ina meisa a
nossa fiera d'advent?**

**Sonda, ils 12 da december 2026
dallas 16.00 entochen allas 21.00**

Seigi in'uniun, menaschi puril,
artist da hobi, mistergner,
gida a formar nossa fiera d'advent.
Nus selegrein sin Tiu e-mail.

**Annunzia entochen ils 31 d'october 2026 a
info@casasmartin.ch**

Casa s. Martin, Via Sogn Martin 17, 7166 Trun

Crista Pelican ei nossa
menadra d'activaziun e
l'inizianta e responsabla
dalla 1. fiera d'advent
dalla Casa s. Martin.

Per sonda, **ils 12 da december 2026 dallas 16.00
entochen las 21.00** planiseschan Crista Pelican ed
il team dalla Casa s. Martin a Trun ina fiera
d'advent.

Cun quella caschun lein nus crear a Trun in liug da
sentupada da Nadal.

Per saver realisar quei intent envidein nus uniuns,
gruppas e persunas singulas dad esser dalla partida
cun lur products.

Nus selegrein fetg sin Vies contact per mail ad
info@casasmartin.ch.

BEINVEGNI E CUMIAU

«En mintga entschatta habitescha la magia.»

La fin d'october va in temps transitoric ella Casa s. Martin a fin. Il medem mument entscheiva in niev capetel.

Gl'engaschament limitau dad Anna Jäger finescha la fin d'october 2026. Duront siu temps en Casa s. Martin ha bia astgau nescher, semidar e sesviluppar. Ussa ei il mument arrivau da dar vinavon la responsabladad. **Igl 1. da november 2026 surpren Heike Kausemann** la direcziun dalla Casa s. Martin. Nus fagein ad ella in cordial beinvegni e giavischein ina buna entschatta e bia plascher vid sia nova incarica.

Beinvegni e cumiau s'audan ensemen. Perquei vegin nus a far comunablaimein quella midada. **Ils 2 da november fagein nus fiasta cun nossas cussadentas e nos cussadents sco era culs collaboraturs. A Heike fagein nus beinvegni e dein adia ad Anna.**

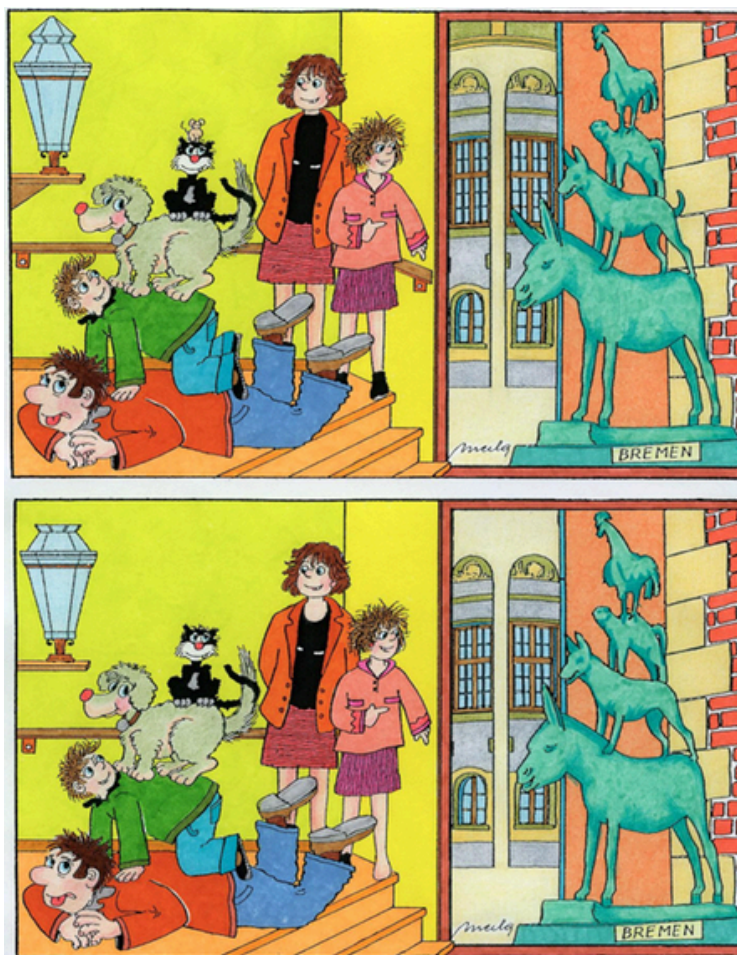
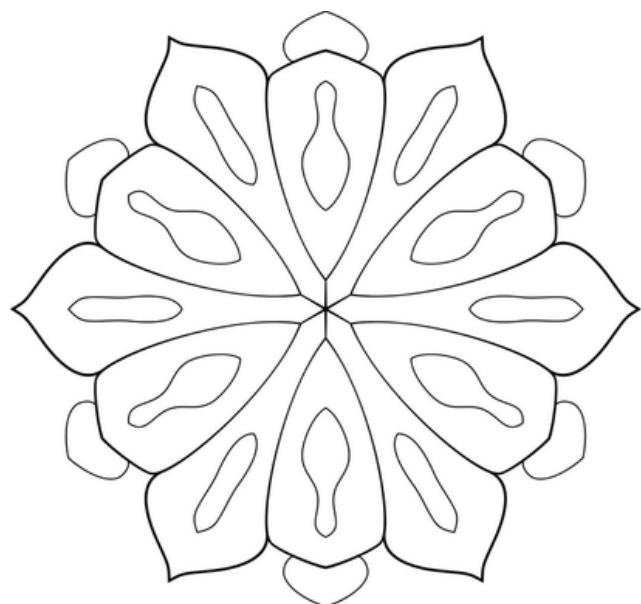
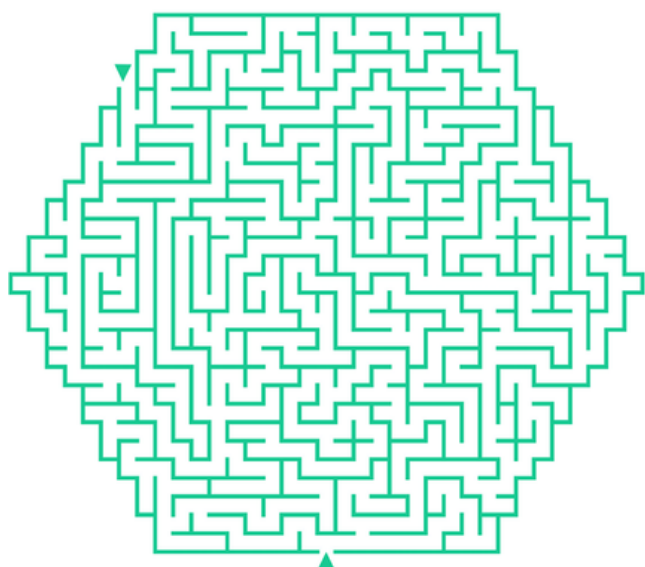
Omisduas accompognan nos megliers giavischs, Heike per ina entschatta gartegiada ed Anna per sia via vinavon.

Il striegn dalla transiziun: Igl in astga caminar vinavon per ch'il niev anfli siu plaz. Ni sco citau el tetel da Hermann Hesse: «En mintga entschatta habitescha la magia.»

				4		8	6	
	1	2	3	8				
				9				1
	5				1			9
		3	5		9			
		8	6					7
		5	4	6		1	2	8
								3
			9		2	4		5

Il tup dumonda, il sabi ponderescha, il perdert quescha.

Konfuzius